

Tantirumairu ikastola

ESKOLA JASANGARRIA HELBURU

Nafarroa Oinezeko prestaketen azken txanpan buru-belarri harrapatu ditugu Lesakako Tantirumairu ikastola eta bertako zuzendari Maria Luisa Etxeberria. Ikastetxean jasangarritasunari lotuta abian dituzten proiektuez galdetu diogu.

Garazi Zabaleta

@tirikitran

ARGAZKIAK: TANTIRUMAIRU

Ikastola txikia da Tantirumairu, Lesakako ehun gazte inguru hartzen ditu eta Lehen Hezkuntza ematen du. Ingurune naturalean kokatutako herria izanik, pentsa liteke bertako haurrek izanen dutela nahikoa sentsibilizazio eta ezagutza ingurumenaren zaintzaz. Ez da beti horrela gertatzen, ordea. “Herriko haurrak izateak ez du bermatzen inguruko landare eta zuhaitzak ezagutzea eta naturaren zaintzarekiko sentsibilizatuak egotea”, azaldu du Etxeberriak.

Hastapenetatik izan da ikastolaren ardatz pedagogikoetako bat ingurumenarekiko sentsibilizazioa eta gai horren lan-keta. Jasangarritasunaren aldeko apustua ekintza puntaletan baino, eguneroko lanean oinarritu dute. “Gizarteko partaide-eragile izateko hezten ditugu haurrak hemen. Eragile izaera hori landu nahi dugu, eta horretarako ingurumenaren gaian ere errora, sakonera jo behar da, ezin da itxuran gelditu ekintza puntual ikusgarri bat antolatuz”, dio zuzendariak. Hala, hainbat ildo dituzte martxan Tantirumairun: naturaren ezagutza eta zaintzarekiko sentsibilizazioa, birziklapena, jangela, baratzea eta konposta.

Aurrena ingurua ezagutu eta maitatzen ikasi

Haurrek bertako landare eta zuhaitzak eta inguratzen dituzten naturako elementuak ezagutzea izango litzateke horiek errespetatzera iristeko lehen pausoa. Horretarako, Naturaren Astea antolatzen dute urtero: “Ikastolako kide guztiok aste osoa gai horri eskaintzen diogu, monografiko gisara. Mendira joaten gara, hostoak bildu, sailkatu, eta gero zaharrenek, gaia gehiago lantzen dutenez, txikiagoi ikasitakoa transmititzen diete”. Herrian dituzten ekosistema ezberdinak, mendikoak eta erreka bazterretakoak kasu, aztertu eta horiek bereizten ikasten dute haurrek. “Ingurumena zaintzeko beharrezkoa da lehenago hura ezagutzea, bizitzea. Gero etortzen da zaintza”, dio zuzendariak.

Birziklapenean ikasleak eragile aktibo

Mankomunitatean birziklapenarekin hasi zirenean gaia ikastolara eraman eta indar handia jarri zuten haurrekin lanketa berezia egiteko. Herriko birziklatze tasak baxuak ziren, eta etxeetako ohiturak haurren bidez aldatzen saiatu

zirela kontatu digu Etxeberriak: “Mankomunitateko hondakinen arduraduna etortzen zen, larrituta zegoen gaiarekin eta hori transmititu egiten zuen. Hondakinak ekarri eta ikasleekin batera dinamika eginez nola birziklatu erakusten zigun”. Klasean landutako informazioa etxera bidaltzen zuten gero, eta haurrei etxeetako birziklapen ohituretan arreta jartzeko eskatzen zieten. “Badakigu askok *tabarra* ematen zutela etxeetan kontu honekin”, dio zuzendariak.

Pixkanaka, beren inguruan birziklapena bultzatzeko eragile ere bihurtu dira Tantirumairun. Horren adibide da bizpahiru urte atzera ikasleek eurek proposaturiko ekimena: patioko zaka-rrontziak ontzi bakarrekoak zirenez eta birziklatu ezin zenez, gazteek Udalari eskaera egin eta honek koloretako zaka-rrontziak jarri zizkien jolastokian.

Jangelako sukaldean ere eragin zuten aldaketarik ikasleek. “Birziklapenarekin hasi ginenean ikasleak ohartu ziren sukaldean ez zirela jogurt poteak birziklatzen. Sukaldeko laguntza eskaini eta aparteko poltsetan biltzen hasi ziren”, kontatu digu Etxeberriak. Zuzendariak

Hainbat ildo dituzte martxan Tantirumairun: naturaren ezagutza eta zaintzarekiko sentsibilizazioa, birziklapena, jangela, baratzea eta konposta.

argi du, baina, aurrerapauso garrantzi-tsuak emanda ere gaia etengabe landu beharra dutela, ikasturte berriarekin ikasle zaharrenak alde egiten baitute eta berriak sartu.

Jangelan elikadura jasangarria helburu

Tantirumairuko jasangarritasun proiektuen artean dago jangelako sukaldia eraldatzea eta elikadura jasangarriari begira aurrerapausoak ematea. Ikas-

leen otorduetarako janari guztia bertan prestatzen dute, eta pixkanaka bertako produktuak eta janari ekologikoa sartzeko xedez ari dira lanean. "Aurrerapauso garrantzitsua izan zen, adibidez, gosarian eta jangelako otorduetan haurrei ematen zaien fruta guztia ekologikoa izatea", dio zuzendariak. Jangelako elikaduraren gaia lantzeko talde propioa dago, eta gutxika menuan aldaketak egiten ari dira. "Inguruan hainbeste ekoizle ere ez dago eta bertako zenbait

produktu eskuratzea ez da erraza. Baina prozesu horretan gaude".

Baratzea eskolan, baratzea eskola

"Duela hiru urte inguru jarri genuen martxan ikastolako baratzea. Ortu txikia da, baina lurra lantzeko aukera ematen digu". Haurrak baratzearen mundura hurbiltzea du helburu proiektuak, lurra ikustea, ukitzea. Herrian familia askok baratzeak izanik ikasleei ezaguna egin arren, zuzenean bertan aritzea desberdina dela uste du zuzendariak. "Eurak aritzea aitzurra hartuta eta taldean lan eginez beste kontu bat da. Harra pizteko, lurrarekin harremana edukitzeko egokia da".

Baratze proiektuari lotuta, gainera, konposta ere egiten dute ikastolan. Birziklapena lantzen hasi zirenean ekin zioten konposta egiteari, Mankomunitateak konposta ontzia eman zienean. "Hamaiketako hondakinak, fruitu-azalak eta sukaldian sortzen den organikoa bildu eta ikasleek jolas-orduan eta bazkal ondoren konposta ontzira eramaten dute dena". Ikasle taldeek txandakatuz egiten dute lan hori, irakasle baten laguntzaz. Konposta nahasi, hosto lehorrak gehitu, eta heldua dagoenean baratzea ongartzeko erabiltzen dute.

Martxan jarritako ekimen hauen guztien balorazio positiboa egiten du Maria Luisa Etxeberrriak, ikasleen jardunean eta eguneroko jarreretan pixkanaka aldaketak ematen ari direla ikusten baitu. Bidean, oso garrantzitsua izan da irakasleen jarrera: "Lanketa hauek guztiak ezinezkoak lirateke irakasleak gaiarekin sentsibilizatuta eta inplikaturik egongo ez balira". Aurrera begira? "Gure helburuetako bat da baratzea handitzea eta hobeto antolatzea. Ea hortik sukaldara zerbait pasatzea lortzen dugun". ■

**Kalitatea da
gure produktuen
ezaugarri nagusia!**

**BISITA EZAZU
GURE DENDA**

Industrialdea B 7-8 partzela

**ABLITAS · Nafarroa
KOSTAPREZIOAN**

conservas artesanas
maría Jesús

www.conservasartesanas.com